

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 328

יתרו | התעסקות עם שיחה בטלה מחריבה כל חלקה טובה

מסי לרות ארץ הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 חי בדמיונות?
- 3 למען הציל אותו מידם
- 9 יתרו מגיע למדבר
- 12 פחד אימה וחלחלה
- 16 המתאבדים הראשונים
- 16 עד היכן אפשר להתדרדר?!
- 18 על חטא שחטאנו לפניך בזלזול לומדי תורה
- 20 שורש הכל - נקודת ההתעניינות!
- 20 סכנה! נעייס!
- 25 עבירה גוררת עבירה
- 27 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

התנסות והפגנת ספר מודיש ורבינו דר"ב יודם נייסאל אברג'ל זיע"א

8771301 345 נתיבות ת.ד 666 הקציר 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

08-649-9859 לקבלת דגש של אור
קו 'המאיר לארץ'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת יתרו

חי בדמיונות?

משחק הכדורגל החל, וכמובן שהפילים
הבקיעו גול אחרי גול... קפטן
הנמלים המתנשף, אסף את חבריו
וביקש מהם: 'חֲבֵרָה! מעכשיו 'כאסח'.

'אתה מבין' - המשיך משה ואמר - 'לכל
יהודי ויהודי יש אין סוף כלי נשק
רוחניים המאפשרים לו להתמודד עם
יצר הרע. ומהם כלי נשק קטלניים
במיוחד: ציצית תפילין ומזוזה, שעל
המניחן נאמר (מנחות מג:): (רבי אליעזר בן
יעקב אומר), כל שיש לו תפילין בראשו,
ותפילין בזרועו וציצית בבגדו ומזוזה
בפתחו, הכל בחיזוק שלא יחטא!
שנאמר: "וְהַחֹטֵה מִשְׁלָשׁ לֹא בְמִהְרָה
יָנִיק" (קהלת ד, יב), ואומר: "חֲנֹה מְלֹאָדָּ
ה' סְבִיב לִירְאָיו וְיִחַלְצֵם" (תהלים לד, ח).

ובכל יום יהודי לומד תורה, בסדרים
הקבועים לו, או משתתף בשיעור
קבוע, והכח של התורה כל כך גדול
שמצילה את האדם מהחטא! שהרי כך
אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: 'בני!
בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה
תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה אין
אתם נמסרים בידו!'

במהלך החברותא הקבועה שהיה
להם בלימוד התנ"ך, הם
הגיעו לפסוק: "צוּפָה רְשָׁע לְצַדִּיק
וּמִבְקֵשׁ לְהַמִּיתוֹ" (תהלים לו, לב).

יוסי קרא בקול את פירושו של
המצודות דוד: '**צוּפָה** - **מביט**
לארוב על הצדיק. והתכוון להתקדם
הלאה לפסוק הבא.

אך משה עצר אותו, 'רגע! עוד לא
הסברת מיהו הרשע המוזכר כאן?

יוסי השיב: בגמרא הקדושה (סוכה
נב:) ביארו שהרשע שמדובר
עליו כאן הוא יצר הרע.

אם כך - אמר משה - יש לי שאלה:

בפסוק מבואר שיצר הרע משתדל בכל
כחותיו להמית את הצדיק! וזה
פלא גדול בעיני. וכדי לבאר את כוונתי
אספר לך סיפור ששמעתי בילדותי:

פעם אחת פנה 'קפטן' הנבחרת של
ליגת הנמלים אל 'קפטן' הנבחרת
של ליגת הפילים והציע לו לשחק
משחק ידידות.

ואם זה כך אצל כל יהודי,² כל שכן וקל וחומר אצל צדיק!
הצדיק שעבד על עצמו ימים ושנים, זיכך את גופו וקידש וטיהר אותו בתכלית - זוכה בסופו של דבר להגיע למדרגה שכל ענייני העולם נחשבים לו

וישנם עוד כמה וכמה כלי נשק קטלניים ביותר... ובכלליות, כל מצוה ומצוה, כל ברכה וברכה, ממשיכה אור עצום על נפש היהודי ומגרשת מקרבו את רוח השטות - את היצר הרע!¹

מעין החכמה

בהם חס ושלוש. ואם יעשו להם חוק קבוע וחיוב חזק ללמוד בכל יום ויום כך וכך יהיה איך שיהיה, בוודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה, כי כח התורה גדול מאוד!... (עכ"ל).

וצריך להיזהר מאוד לבל יפול ברוחו, כאשר הוא רואה שלמרות שהוא לומד בכל יום ויום לימודים קבועים, בכל זאת לעתים קורה שהיצר הרע מתגבר עליו...

עליו לדעת שלולי התורה מי יודע מה היה נעשה עמו ולאיהו עמקי חושך וקליפות הוא היה נופל, ובזכות לימוד התורה הוא עדיין נמצא בגבולות הקדושה...

ובכל יום ויום שהוא לומד תורה, הולכת נשמתו ומזדככת, מתלבנת, ומתחילה לעלות ריחות טובים... ויום מצטרף ליום עד שבסופו של דבר, ברבות הימים של התמדה, הוא יזכה להתפשטות הגשמיות, וכל ענייני החומר יהיו כזר בעיניו...

2. קיבלנו מאבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א, שאשה המתלבשת בצניעות **ולובשת גרבים**, מושכת על עצמה הגנה רוחנית עליונה מאוד, כעין ההגנה שמושך על עצמו האיש המתעטף בטלית ומתעטר בתפילין.

1. כתב הגה"ק הרב אליעזר שלמה שיק זיע"א (ברית אבות - סוף פרק ד):

הקדוש ברוך הוא רוצה שכל יהודי ויהודי - יהיה מי שיהיה ויהיה איך שיהיה - יזדכך, ולפיכך הרבה לישראל תורה ומצוות... שיש כל כך הרבה לימודים ללמוד: מקרא, משנה, גמרא (בבלי, ירושלמי, תוספתא), מדרשים (רבה ותנחומא), וכל ספרי ההלכה. וכן לקיים את הרמ"ח מצוות עשה, ולהישמר מלעבור חס ושלוש על שס"ה לא תעשה, **שעל ידי זה אפילו אלו שנמצאים עדיין בעמקי עמקים, בשאול תחתיות ומתחתיו, אם יקבעו לעצמם קביעות חזקה ללמוד בכל יום ויום כך וכך, לבסוף התורה תוציא אותם מהשאול תחתיות!**

כמובא בדברי הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א (שיחות הר"ן - שיחה יט), וז"ל:

'נכספתי מאוד להמשיך את העולם אל עשה, שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמוד כך וכך בכל יום ולא יעבור וכיוצא.

ואפילו אותן האנשים הרחוקים מן הקדושה מאוד שנלכדו במצודה רעה עד שרגילין בעבירות חס ושלוש, רחמנא ליצלן רחמנא לישזבן, אף על פי כן, הכח של התורה גדול כל כך עד שיכולה להוציא אותם מן העבירות שרגילין

מסילות אל הנפש

פרשת יתרו - למען הציל אותו מידם

פעם אחת או שנים, זה בוודאי עדיין רחוק מאוד ממיתה! ואם כן מדוע היצר חי בדמיונות של 'מבקש להמיתו'?

שתיקה השתררה... ובעקבות כך נכתבה החוברת שלפניכם...

כדבר זר לחלוטין! כל ענייני העולם ותאוותיו לא תופסים אצלו מקום כלל...³

ואם כן - סיים משה את שאלתו - המלחמה של יצר הרע נגד הצדיק, דומה למלחמה של הנמלה נגד הפילו! שהרי גם אם יצליח לנצח

למען הציל אותו מידם

היום נטה לערוב, שבת המלכה היתה ממשמשת ובאה. צעדיה הקרבים והולכים כבר ניכרו בעליל בכל בתי ישראל, ובמחיצתו של אותו צדיק וקדוש על אחת כמה וכמה. הוד קדומים נסוך היה על כל סביבותיו, אפילו כותלי הבית הדוממים, פשטו צורה ולבשו צורה, ושיקפו כאספקלריא את זיו איקונוי הזורח של הצדיק השוכן ביניהם.

זה עתה שב רבי משה לייב מבית הטבילה. לזמן הדלקת הנרות נותרו עוד שעות. בשעות אלו, נוהג היה הצדיק להסתגר בחדרו ולעסוק בהכנותיו המרוממות לקראת קבלת השבת. אולם, הפעם שינה הצדיק ממנהגו זה, ובמקום להסתגר בחדרו,

סיפר הגאון הרב מרדכי גרליץ שליט"א (בסוד עבדיך, חלק ג עמוד קג - הועתק ברשות המחבר), וז"ל:

ככל שיצא טבעו של הצדיק הקדוש והנורא, רבי משה לייב מסאסוב, כעסקן במצוות צדקה, גמילות חסדים ופדיון שבויים באתגליא, עוד יתירה על כך היתה עסקנותו באותן מצוות נעלות באתכסיא.

מעשה, והגיע הצדיק הקדוש, רבי צבי הירש מזידיטשוב, לשבות שבת במחיצת איש האלקים בסאסוב, כדרכו להסתופף כפעם בפעם בצילו של אותו אילן גדול, וזכה באותה הזדמנות לחזות במו עיניו, כיצד מקיים רבו זה מצות פדיון שבויים בסתר.

מעין החכמה

כן, הצדיק מיד מתגבר וחוזר לעצמו, וכמו שנאמר: "שָׁבַע פֹּלַל צְדִיק וְקָם" (משלי כד, טז).

3. ולמרות שבוודאי גם אצל צדיק שייכת נפילה, בוודאי שניתן כח ביד יצר הרע להכשיל אותו, אך אף על פי

ראשי השיבולים הזהובות האדימו קמעה, לנוכח גלגל החמה השוקע. רוח בין הערְבִים חרישית שריחפה הלוך ושוב, אף היא מבושמת כבר בניחוחה של שבת ההולכת ובאה, ליטפה רכות את הקמה שבשדות ובידרה קלות את זקנו, את פאותיו ואת מצנפתו השעירה של הצדיק. הוא עצר מהילוכו, סוכך בכף ידו על עיניו והשקיף נָכוּחַ, אל עבר הנתיב הסלול שחצה את המישור ממנו והלאה.

האורח הזידיטשובי חמק לו אל בין הגבעולים, שחה והסתתר בינותם ועיניו לא חדלו לעקוב אחר תנועותיו של הצדיק, אשר קומתו התמירה והצחורה, הופיעה כציור אגדי, על רקע גוונה הארגמני של השמש השוקעת במישור האין סופי. מבטו של הצדיק לא הוסט עדיין מן הנתיב החוצה להלן, אשר שימש עורק תחבורה בין ערי הסביבה השונות, בואכה ברודי.

נדמה היה, כי דממת היקום השוררת סביב, תימשך עד נצה, באין מי שיהין לפגוע בה ולהפריעה. אולם שקשוק אופנים והלמות פרסות סוסים שעלו מן המרחב, הפרו את הדממה הקסומה ההיא, ואף העכירו את עין הנוף הצלולה בתימרות אבק מתאבכות. מרכבה רתומה לצמד סוסים הגיחה מבין הקמות, שועטת בִּיעָף על פני הדרך הכבושה בינות לשדות.

שם את פניו לצאת מן הבית כשרגליו מועדות לכיוון בית המדרש.

עינו החדה של האורח מזידיטשוב, חשה בשינוי. משהבחין רבי צבי הירש, כי מבטיו של הצדיק משולחים לצדדין, כמבקש לוודא שאין איש שם על לב ביציאתו, ידע מיד את אשר לפניו, ותיכף לאחר שיצא הצדיק מן הבית בגפו, היו צעדיו של האורח כרוכים על עקבותיו בחשאי.

הקריב רבי משה לייב לבוא עד סמוך לבית המדרש, האיט צעדיו לרגע, ויפן כה וכה וירא כי אין איש - מיד חמק אל השביל המגיע אל השדות שמחוץ לעיר.

עור פניו קרן כבר באור של שבת, ובגדי השבת שעליו שיוו לו בבואה עילאית, מסעירת דמיון ונפש. קומתו ההדורה - זאת קומתו דמתה לתמר - עטויה היתה על פי מדותיה בקפוטת אטלס צחורה כשלג, ראשו עטור היה בשטריימל כליל יופי, וכל הופעתו אומרת מלך ביופיו. וכך, בכל הודו והדרו, מחיש היה את צעדיו אל עבר השדות.

האורח המשיך לשמור את צעדיו, ופסע אחריו בהיחבא.

הקיי קיצו של השביל, ומישור זהוב, רחב ידיים, נגלה לכל מלוא העין.

נושאים מדיניים שניצבו על הפרק בימים ההם, ואשר העסיקו את הרובד האצולתי בפולין. האציל, שהוקסם משליטתו המלאה של איש שיחו בעניינים, וביותר - בשפה הפולנית, לא ידע את נפשו מרוב השתאות. הוא הפגין את התפעלותו ולא חסך מילים להביע את הערכתו המופלגת לכן שיחו. אך הצדיק התעלם מכל אלו, והמשיך בשיחתו כמי שאין דבר אחר הטורד את דעתו מלבד אותם נושאים.

תוך כדי שיחה, העיף הצדיק את מבטו אל עבר הכרכרה. על דוכן העגלון ישב גבר כבן שלשים, מדי שרד מצוחצחים לגופו, מגפי עור משוחות כהלכה מתוחות לו עד ברכיו, ידיו אוחזות במושכות, וכולו אומר עגלונות וגויות מכף רגל ועד ראש. רק המבט השקט והעצוב שניבט מעיניו, לא עלה בקנה אחד עם מראהו החיצוני. הצדיק נתן בו את עיניו.

'מיהו' הגבר הלא יוצלח הלזה האוחז במושכות? - השמיע לפתע הצדיק שאלה שלא מן הענין.

ההתעניינות בכרכתו ובמשרתו החמיאה לאציל הפולני, והוא מיהר להשיב:

'זהו' בנה של משפחה יהודית אחת, שבילתה אצלי שנים רבות בבית הבור, בגין חוב של דמי חכירה שחבה לי, לבסוף, שחררתי את כל המשפחה,

הצדיק ניתק ממקומו באחת, והחל פוסע אל עבר המרכבה המגיעה. הסוסים דהרו בקצב מסחרר, טסו כחץ מקשת, אך עם הגיח דמותו של הצדיק למולם, נבלמו בבת ראש.

ראשו של אציל פולני הגיח מאשנב הכרכרה. ארשת פניו זעפה לרגע על ההפרעה בדרכו, אך משהבחין בדמות הניצבת לפניו, הומר הזעף בהשתוממות. לנגד עיניו נגלה ההוד בהתגלמותו, וכל חושיו רותקו אל הפנים האצילות, המלאכיות, שחייכו אליו בהבעה ידידותית חסרת פשר.

נימים נעלמים השתרגו עלו על חושיו, ליפפו אותו מכל עבר והחלו גוררים אותו בכח משיכה מסתורי אל עבר הדמות. האציל דיילג מעל המרכבה, ואץ בידים מושטות אל עבר הצדיק, אשר ניצב עדיין על עומדו מבלי נוע.

להפתעתו לא היה גבול, כאשר פתחה הדמות ובירכה אותו לשלום בפולנית רהוטה. האציל השיב על הברכה בהכנעה מוחלטת, תוך שהוא מסיר את כובעו, מניח ידו על לוח לבו וקד עמוקות, כפי שלא הסכין לעשות כי אם בפני המלך בלבדו.

השיחה שקלחה מפי הצדיק, הדביקה עד מהרה את האציל, והוא החל משתתף בה בעירנות. זו, נסובה על אותם

אחורנית - 'אך האיש שתחתיהם נראה לי לא יוצלח וביש גדא, מסופקני אם יש בשימושו של זה כעגלונך, משום נותן כבוד למעמדך!

'עד כה דוקא שבעתי ממנו רצון! - השיב האציל כמתמה - 'ולא מצאתי בו כל פגם!

'תן דעתך לדברי', הפטיר הצדיק כמסיים את השיחה, 'שהרי במיומנותו של

ועיכבתי אצלי רק את בנם זה, הקטון, כדי שיהיה לי לעבד עולם בתמורה לחוב אבותיו שלא נפרעו!⁴

'ומי הם הנוסעים הנוספים בכרכרה? - המשיך הצדיק להתעניין.

'אלו הם בני ביתי! מדי ערב יוצאים אנו לטיול קצר באויר הצח שבין השדות!

'המדים שעל העגלון אכן נהדרים - השיב הצדיק את השיחה

מעין החכמה

ולכן הם אנוכיים בעצם, אגואיסטים שמוכנים להכיר במציאות הזולת רק אם זה משתלם להם!

כל נפשות אומות העולם, הם נפשות ריקות וחלולות, ללא שום חיות פנימית ואמיתית... כל הנפשות הללו חשות ומרגישות רק את מציאות עצמן. בלבד!...

ומכיון שמציאותן היא כלום, אז גם המציאות הנתפסת בעיניהם היא כלום!

טוב, ברור שיהודי שפנימיותו מאירה ועמוקה, לעולם לא יצליח לתפוס ולהשיג עד כמה חלולה וריקנית נפשו של גוי...

אך לפחות צריך להיות מודע לכך - מבטו של גוי על העולם שונה בשיא התכלית ממבטו של יהודי! מבטו של גוי הוא מבט אכזרי! (ולכן חלק גדול מהתרבות שלהם הוא, להתבונן במופעי אכזריות. רצח, דם, התעללות בזולת, התעללות בבעלי חיים...), **ולכן זו טעות לחשוב שאפשר להגיע לשפת דיבור משותפת!...**

4. בגלל חוב ממוני, לקח האצילונצ'יק הזה משפחה שלמה והטיל אותה לתוך הבור, ונתן להם לסבול בתת תנאים כמה וכמה שנים! ובסוף כשראה שהוא מפסיד בכל יום כמה פרוסות לחם, החליט לשחרר אותם ולקחת את בנם הקטן לעבד עולם...

והרשע הזה הוא דוגמא קלאסית לגוי!

עלינו לדעת שורש נשמות אומות העולם הוא מאורו יתברך המתשלשל דרך מסך ופרסה למקום הקליפות... נשמתן של אומות העולם הוא מהשלש קליפות הנוראות...

וגם יניקתן וחיותן הוא ממציאות הטומאה, ממקומות של שממון, חדלון וריקנות.

ומכיון שלקליפות אין פירות, וכמו שכתב בזוהר הקדוש (משפטים דף קג ע"א): **'ואל אחר אסתרט, ולית ליה תיאובתא לעלמין, ולא אפיש, ולא עביד פירין'...** (תרגום: ואל אחר נסתרט, ואין לו תאוה ותשוקה לעולמים, ולא פורה ורבה, ולא עושה פירות...) - ממילא גם לאומות העולם היונקים וחיים מהם, אין פירות!

חבטים כהוגן, אם כי ניצלו מחבלות של ממש, ופיהם אינו חדל מתת שבח והודיה לאותו עוטה צחורים שהצילם.

ישבו ונחו קמעה, כילו חמתם ברטינות ובתאלות (וקללות), הניעו אילך ואילך את אבריהם החבטים, הודו שוב למיטיבם ומצילם ושבו לעלות על המרכבה, שהועמדה בינתיים על מכונה.

'הן יעצתי לך כבר קודם לכן, השמיע הצדיק את קולו בעדינות, 'כי אין העגלון הלזה מתאים לכם!...

'אך מקרה הוא, אדוני הנכבד! - השיב האציל לעומתו - 'שהרי שנים מרובות משמש הוא אצלי באותו תפקיד, וזו הפעם הראשונה שיצא מכשול כזה מתחת ידו!'

שתק הצדיק. נפנף לאציל לשלום, ושוב נשאר עומד על עומדו כממתין ומצפה לדבר מה.

לא הרחיקה העגלה נסוע ו... שוב! העגלה על יושביה מהופכים היו באחת השוחות שבצידי הדרך...

כנער צעיר קל רגלים, מיהר הצדיק לרוץ אחריהם, ושוב עמל היה בכל כחותיו לחלץ את הנוסעים מתוך העגלה ההפוכה. הפעם, היו כבר החבלות עזות יותר, וקול אנחותיהם של האציל ובני ביתו נשמעו בחלל.

העגלון תלויים שלומך ושלום בני ביתך. זאת מלבד שאלת הכבוד, אשר אף היא איננה ענין של מה בכך.

מדי דברו הושיט הצדיק ידו לפרידה, האציל לחצה בחום, אימצה אל לבו ונפרד מבן שיחו בעינים נוצצות מהתרגשות. הוא שב ועלה על המרכבה, נפנף בידו לשלום, המרכבה נעתקה ממקומה והחלה נוסעת.

הצדיק לא מש ממקומו. נותר עומד כממתין ומצפה, והביט אחרי העגלה המתרחקת...

יצאו רגעים אחדים של נסיעה, העגלה טרם נתעלמה מן העין, והנה שוד ושבר: רגליהם של הסוסים ניגפו במהמורה, והם מעדו תחתיהם בזה אחר זה, כשהם גוררים אחריהם את המרכבה על יושביה...

במהירות הבזק עקר הצדיק את רגליו, ורץ, עצור נשימה, לסייע לנופלים. תוך רגעים ספורים הופיע עליהם כמלאך מושיע, מיהר וטיפס על גבי המרכבה ההפוכה, פתח בכח את סוגרה, והחל מחלץ את האציל ובני ביתו הלכודים בתוכה.

אט אט הוצאו הנוסעים חוצה, כשהעגלון, שהתאושש בינתיים, מסייע אף הוא במלאכה. הם היו

העגלון, ניצב מן הצד מבוהל ונדהם, והביט ביאוש בעיניו מזרות האימה של אדונו, אשר שילחו בו מבטי רצח אימתניים. אלמלא חוסר אוניו מחמת הכאבים שפשטו בכל גופו, היה האציל משתלח בו, בוודאי, בחרון ובזעם, ומכלה בו את חמתו במכות הגונות. גם נוכחותו של הצדיק מנעה בעד האציל מלהתנהג בפראות.

שוב הוקמו העגלה על אופניה והסוסים על רגליהם, הנוסעים עלו ונתיישבו במקומותיהם, וקולו האבהי של הצדיק נשמע בשלישית: 'הן רואה אתה, אציל נכבד, כי צדקתי! לא בשביל כמותכם הוא עגלון ביש גדא שכמותו!'

העגלון שילח מבט נפחד אל עבר האישי, שנהפך לו, משום מה לרועץ, ולא הבין מפני מה מלמד הוא עליו דילטוריא לפני אדונו, זו הפעם השלישית. 'הן אינני מכירו ומימי לא עשיתי לו רע', הרהר בהתמרמרות, 'מפני מה התייצב לו כקטיגור לנגדי?'

'אל דאגה, אדוני! כשנגיע הביתה, אעמידנו על מקומו הראוי לוי' - בישר האציל לבן שיחו המתעניין כל כך בגורלו, וידו נשלחה לנפנף לשלום.

אך בעוד ידו מתנפנת, התהפכה המרכבה בשלישית...

האציל הזועם לא יכול עוד לכבוש את רוחו. הוא רקק רקיקה נמרצת בפרצופו של העגלון, מרט מעל דש בגדו את הסמל המיוחד, אשר הגדיר אותו כמשרת בלגיונו של האציל, וצרח לעומתו ככרוכיא:

לך לכל הרוחות! אל תעז לשוב לחצרי! בל אראה עוד את פניך!

הוא תפס בשוט שהיה מוטל ארצה, והחל דולק עמו אחרי העגלון להכותו, אך זה קידם והרים רגלים ונס כל עוד בו נשמתו...

'הוי, כמה שצדקת, אדון נכבד! - התגנב האציל באזניו של הצדיק, תוך שהוא לופת בחזקה את ידיו הכואבות - 'לא! הוא לא ישוב עוד לחצרי לעולם! ככלב ישוטט בחוצות, עד סוף ימיו, ותחת קורתיו לא יסתופף!'
אחרי ששבו והעמידו את העגלה ההפוכה, לא נותרה כל עצה בפני האציל, הוא נאלץ לעלות לדוכן, לאחוז במושכות בעצמו, וכך נפרד לשלום מן הצדיק ונסע לדרכו.

בכחות לא לו רדף הצדיק אחרי העגלון הבורח. קריאותיו המתחננות אל האיש לעצור, לא הועילו, וזה המשיך לנוס מפני בעל דבבו שעמד עליו כאויב. רק אחרי מאמצים כבירים הצליח הצדיק

הצדיק רבי צבי הירש מזידיטשוב, אשר היה עד למאורע וצפה בו במו עיניו...

'סיפור יפה' - אמר משה - 'אבל מה זה קשור לפרשת השבוע - פרשת יתרו?'

'הא, פשוט' - אמר יוסי - בפרשה נאמר: **'וַיְסַפֵּר מֹשֶׁה לְחַתָּנוֹ אֵת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְפָרְעֹה וּלְמִצְרַיִם עַל אֹדֶת יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל-הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מָצְאתֶם בְּדֶרֶךְ וַיְצַלֵּם ה''** (שמות יח, ח).

ומכיון שבפרשה מסופר על ההצלה, שהציל הקב"ה את עם ישראל, לכן הבאתי סיפור על הצלה.

'סלח לי' - אמר משה - 'נראה לי שאתה טועה, ההצלה שבסיפור הזה לא דומה כלל וכלל להצלה שבפרשתנו! ובמילים אחרות: אין שום קשר בין הנושאים!'

'למה אתה אומר כך?' - התפלא יוסי. **'אני** אבאר. אך לפני כן נקדים'...

יתרו מגיע למדבר...

מחדש של פרעה על ידי עשרת המכות. ואחר כך: קריעת ים סוף, מלחמת עמלק, ירידת מן מהשמים, בקיעת מים מהבאר, וזריחת העננים ועמוד האש...

התהודה והרעש שנוצרו בעקבות כך עוררה סערה עצומה בלבבות כל יושבי תבל...

להשיגו ולבוא עמו בדברים, ועוד שעה ארוכה עמל עמו בהבטחות ובשכנועים כדי שיאות להשאיר אצלו במחיצתו.

תשוב ויגע, מיוזע וסחוט, הגיע הצדיק לבית המדרש. הקהל כבר ציפה עליו לתפילת המנחה ותמה על האיחור. איש לא שם לב לדמותו של היגוי שישב על אבן בסמוך לבית המדרש והמתין לגמר התפילה, ולאחריה שירך רגליו בעקבות הצדיק אל ביתו.

איש גם לא ידע בשבוע שלאחר מכן, כי קיים קשר בין דמותו של אותו 'גוי', לבין דמותו החדשה של היהודי בעל התשובה, שהפך ל'יושב' קבוע בחצרו של הצדיק מסאסוב...

ברבות הימים, הצטרף הלה כאחד מן המנין בעדה הקדושה. סוד עברו - כתינוק שנשבה, אשר ניצול מגיוותו' על ידי הצדיק מסאסוב - נותר כמוס וחתום עשרות בשנים, ולא נגלה כי אם ימים מופלגים לאחר מכן, מפיו של

בט"ו בניסן שנת 2448 לבריאת העולם הפציע אור הגאולה, עם ישראל יצאו ממצרים, והחלו לצעוד לכיוון ארץ ישראל.

היציאה ממצרים היתה כרוכה בשידוד כל מערכות הטבע: בחינוך

ובא' אלול עלה משה רבינו לשמים בפעם השלישית ושהה שם שוב 40 יום, ולאחר מכן, ביי בתשרי, חזר לעולם, ובידו לוחות שניות.

למחרת ביי"א תשרי נצטוו על בניית המשכן, וכבר באותו יום החלו לאסוף כסף - ותוך יומיים אספו את כל הכסף והחלו לבנות את המשכן וכליו...

וכעבור ששה חדשים (בערך) בכ"ג אדר, החלו שבעת ימי המילואים... ובא' ניסן (תחילת השנה השניה לצאתם ממצרים) נחנך המשכן.

השמועות על המתרחש במחנה ישראל התבדרו והתפשטו בכל העולם, ובמדין הרחוקה הסתובב יתרו כארי בסוגר... וכמו שנאמר: "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כִּהְיוּ מַדְיָן חֹתְנֵי מֹשֶׁה אֶת כָּל-אֲשֵׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי הוֹצִיא ה' אֶת-יִשְׂרָאֵל מֵמִצְרָיִם" (שמות יח, א).

ובסופו של דבר הוא החליט, אני יוצא לדרך!... כאשר הגיע (בחודש ניסן) לגבול מחנה ישראל נעמד, ושלח שליח לחתנו משה לאמר: משה רבינו, הגעת...

משה יוצא לקראתו ומקבל פניו בשמחה, ולאחר מכן עורך לכבודו סעודה,

וכעבור 50 יום מהיציאה זכו עם ישראל לעמוד למרגלות הר סיני ולקבל את התורה. ולמחרת, בז' סיון, עלה משה רבינו להר סיני למשך ארבעים יום, כדי לקבל את התורה. לפני עלותו להר, הודיע משה רבינו לעם ישראל מפורשות שעתיד הוא לרדת מההר בעוד ארבעים יום - בחצות היום של יום הארבעים.

עם ישראל ספרו את הימים בהתרגשות, שהרי כל יום שחולף מקרב אותם ליום הגדול, לאותו יום המקווה לבורא, לתורה, לעולם, לעליונים ולתחתונים,⁵ בו התורה תחדור למציאות העולם.

והנה, סוף סוף, הגיע היום הארבעים... ומשה רבינו לא הגיע!... (והאמת, שישראל טעו בספירת הימים), עם ישראל ניגש לאהרן, והעגל נוצר!...

החטא הנורא הזה הרעיש את כל הבריאה כולה, והקב"ה הודיע למשה: החלטתי שממך יצא עם ישראל!

משה רבינו שמע את הגזירה ורעדה עצומה אחזה אותו, ומיד החל להתפלל לפני הקב"ה... עד שכעבור ארבעים יממות רצופות של תפילה ולימוד סניגוריא על עם ישראל, הצליח לבטל את הגזירה!

מעין החכמה

5. לשון האור החיים הקדוש (שמות יט, ב).

11 מסילות אל הנפש

פרשת יתרו - יתרו מגיע למדבר

לכה אָתְנוּ וְהִטְבְּנוּ לָךְ, כִּי ה' דָּבַר טוֹב
עַל יִשְׂרָאֵל" (במדבר י, כט).

אך יתרו מסרב להצטרף, וחוזר
למדין...

ועתה, אחר ההקדמה הזו נתבונן
בפסוק שהבאנו: 'וַיִּשְׁמַע יְתְרוֹ
כִּהֵן מִדִּין חֲתָן מֹשֶׁה אֶת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה
אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עִמּוֹ כִּי הוֹצִיא
ה' אֶת-יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם, וּפִירַשׁ רַשׁ"י:
'מה שמועה שמע ובא? קריעת ים סוף
ומלחמת עמלק'.⁷

**והם יושבים לאכול בקרבת מקום
למשכון**, וכמו שנאמר: "וַיִּקַּח יְתְרוֹ
חֲתָן מֹשֶׁה עִלָּה וּזְבָחִים לְאֱלֹהֵי"ם
וַיָּבֵא אֶהָרֶן וְכָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאָכֹל
לֶחֶם עִם חֲתָן מֹשֶׁה לְפָנֵי הָאֱלֹהִים"ם
(שם פסוק יב) - 'לפני האלהים', זה
אוהל מועד.⁶

יתרו שוהה במדבר (בערך) 45 יום, עד
י"ט אייר, ואז פונה אליו משה
ואומר: יתרו! "בְּסָעִים אֲנַחְנוּ אֶל-
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' אֵתוּ אֶתְּן לָכֶם,

מעין החכמה

ומלחמת עמלק. ולקמן (בפסוק יג), מפרש רש"י
את הפסוק לפי שתי הדעות (גם לפי שאומר אחר
מתן תורה בא, וגם לפי מי שאומר קודם מתן תורה
בא), ואם כן מסתמא שגם את הפסוק שאנו
עוסקים בו עתה, הוא מפרש לפי שתי הדעות.
ובכל זאת לא הזכיר מתן תורה.

וברשותכם נספר:

בראשית ימי ההנהגה של הגה"ק רבי חנוך
העניך מאלכסנדר זיע"א, פגש
הגה"ק רבי אברהם מסאכטשוב בעל האבני
נזר' זצ"ל את אחד מחסידי אלכסנדר ששב
מרבנו (רבי חנוך העניך), וביקש ממנו שיחזור על
דברי רבו.

בתחילה סירב החסיד לומר ורק לאחר
שהפציר בו נעתר וסיפר: בשבת
דרש הרבי על הפסוק 'וישמע יתרו', ואמר:
יתרו היה כהן צדק שהוא ראשי תיבות כ"ץ,
וזה מה שהקשה רש"י: 'מה שמועה שמע ובא?'

6. נחלקו רבותינו אימתי הגיע יתרו למדבר.
וזה לשון המדרש (בראשית רבה, פרשה
כב-אותה): אמר רב הונא, איתפלגון ר' ינאי ורבי
חייא רבה. רבי ינאי אמר, קודם מתן תורה בא
יתרו. ורבי חייא רבה אמר, אחר מתן תורה בא.

ובגמרא הקדושה (זבחים קטז): 'דאיתמר
בני ר' חייא ור' יהושע בן לוי, חד
אמר: יתרו קודם מתן תורה היה, וחד
אמר: יתרו אחר מתן תורה היה.

ורבי אברהם אבן עזרא (שמות יח, א - הפירוש
הארון) הרחיב מאוד בענין, והכריע
כמאן דאמר אחר מתן תורה... עיי"ש.

וכך פירש האבן עזרא (שם פסוק יב) את
המילים: 'לפני האלהים' - **כי אוהל
משה היה לצד מזרח אוהל מועד**.

7. "וישמע יתרו" (שמות יח, א) - מה שמועה
שמע ובא? קריעת ים סוף

ממעמד הר סיני? והלא במעמד הר סיני היתה התגלות אלקית הרבה יותר גדולה? ולפני שנשיב נרענן את הזכרון...

ומבואר שיתרו התרגש מקריעת ים סוף ומלחמת עמלק, ולכן הוא בא. וצריך להבין מדוע יתרו לא התרגש

פחד אימה וחלחלה...

וכך חלפו 116 שנה.

אך הרי כבר נאמר: "פי לא לעולם אָרִיב, ולא לַנֶּצַח אֶקְצוֹף, פי רוח מְלַפְּנִי יְעֻטוֹף וְנִשְׁמוֹת אֲנִי עֲשִׂיתִי" (ישעיה נז, טז)...
ומשה רבינו מגיע, בשליחותו של ה', למצרים, ומתחיל להסעיר את חייהם העלובים של המצרים...

מכה רודפת מכה: דם, צפרדע, כינים, ערוב, דבר, שחין, ברד, ארבה, חושך, מכת בכורות...

המצרים מרגישים שהקרקע נשמטת מתחתיהם, אין להם שניה של רוגע, עשירית שניה של ישוב הדעת...

אותן שנים ששהו עם ישראל במצרים נחקקו במודעות היהודית לנצח!

ראשיתן החלה בהתיישבות ונטיעת השרשים... ובהמשכן הגיע השעבוד הקשה מנשוא, אכזריות ורוע שאין לתאר...

בשטחי העבודה נאנקו אנשים, נשים וטף, תחת המגף המצרי... ואילו בשאר השטחים שבמצרים, עסוקים היו תושביה (המצרים), בחינגאות ובמסיבות, טובלים בים של שיקוף וניאוף...

ואם כך היה המצב במצרים, כל שכן בשאר הארצות שבעולם. את מי עניין שבמצרים משעבדים אזרחים חפים מפשע?...

מעין החכמה

ואמר: 'כך הוא אמר?', 'כך הוא אמר?' וקם ונסע לאלכסנדר להסתופף בצל הרה"ק מאלכסנדר.

הגאון החריף רבי נתן לוברט זצ"ל היה אומר לתלמידיו על מאמר זה: אף אם תרדו שבעים גלגולים לעולם, לא תבינו את אפס קצהו של מאמר עמוק ונשגב זה... (תורת חנוך - דברי חכם, עמוד כט).

כיצד יכול ה'קאפי' (חתול בלשון אידיש) לחצות הנהר (שהרי חתול אינו יודע לשחות, ותוכן האמרה לבטא מכשול שאין שום אפשרות לעבור עליו ולדלגו).

ומתוך (רשי"י): 'קריעת ים סוף' - שנבקע הים ולא היה בו מים, ולכן היה ה'קאפי' יכול לעבור בתוך הים...

משמע רבי אברהם מסאכטשוב את הווארט, נענה בהתרגשות

האנשים היודעים להילחם בדיבור
ובמעשי קסמים!...

ורבבות לוחמים נוספים התגייסו
למלחמה...

על שפת ים סוף נפגשו שני המחנות,
מהצד האחד המחנה האדיר של
מצרים, ומהצד השני מחנה ישראל שהכיל
בסך הכל שש מאות אלף גברים שרובם
הגדול היו פצועים, כתותים ומעוכים...

והסוף ידוע... מכל המחנה המצרי לא
נותר זכר! ועם ישראל המשיכו בדרכם...

ושוב נפוצה השמועה... אך הפעם
היא עוררה חרדה עמוקה
בלבבות - "שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגְּזוּן, חֵיל
אֶחָז יִשְׁבִּי פִלְשֶׁת. אֶז נִבְהָלוּ אֱלֹפֵי
אֲדוֹם, אֵילֵי מוֹאָב יֶאֱחָזְמוּ רָעַד, נִמְגּוּ כָל
יִשְׁבֵי כְנָעַן" (שמות טו, יד-טו)...

והנה, נס קריעת ים סוף, מלבד זאת
שהיה נס גדול ונורא, גילה על
עוצם השגחתו המופלאה של הבורא!

כאן, בקריעת ים סוף, התגלתה ליתרו
עוצמת ההשגחה העליונה, וכמו
שהוא עצמו העיד ואמר: "עֲתָה יִדְעִיתִי
כִּי גָדוֹל ה' מְכַל־הָאֱלֹהִים כִּי בְדָבָר אֲשֶׁר
זָדוּ עֲלֵיהֶם" (שם יח, יא).

הקב"ה הוא היחיד שיכול (בתמידות
וכל הזמן) להנהיג את עולמו

וכשהטיפול המסור הסתיים, עם
ישראל יצאו ממצרים...

כרוח סערה חלפה הידיעה בכל רחבי
העולם העתיק: מעצמת העל -
מצרים האדירה, נכנעה!

לבבות השומעים נעו כעצי היער:
קבוצת עבדים חסרי הכשרה
ויכולת, פוררו את מצרים! מאיפה
הכחות הללו?

שבעה ימים חלפו מאז, והמצרים
החליטו להשיב את כבודם
האבוד, הם ליקקו את פצעיהם, וגייסו
את כל הכחות שעמדו לרשותם...

חיילי קומנדו, סיירות, חיל רגלים,
וחיל פרשים, פילים, כלבים ומרכבות...

פרעה מלך מצרים הסתובב בתוך
המחנה העצום הזה ובחן
בעיניו את הצבא הענק, ופניו כוסו
באכזבה...

הוא פנה לשריו ואמר להם: 'חֲבַרְהָה,
אנו זקוקים לתגבורת!'

שריו הביטו בו בפליאה ואמרו:
'אדונינו המלך, כל כחותינו
נמצאים כאן! אחד לא נעדר!'

כן, אני יודע. אך אתם גייסתם את כל
האנשים היודעים להילחם בכלי
קרב, ואני רוצה שתגייסו גם את כל

השלכתם ליאור, לכן, העניש אותם הקב"ה מדה כנגד מדה,⁸ והם השליכו

מדה כנגד מדה! ומכיון שהמצרים רצו להשמיד את עם ישראל על ידי

מעין החכמה

נביאים, כי יתן ה' את רוחו עליהם" (במדבר יא, ט), כי מחמת טוב לבו של משה רבינו, שמה בכך שעוד כמה מעם ישראל זוכים לנבואה, ולא הרגיש בכך הפחתה כלשהי בכבודו.

על כן, זכו צדיקים אלו, וכל הצדיקים בהמשך הדורות שהלכו בדרכם, שהיה הקב"ה עושה ניסים גלויים על ידם, ומשדד את כל מערכות הטבע על פי גזירת פיהם.

משום שטבעו של בשר ודם שדואג הוא, ראשית כל, לעצמו, ועיקר שמחתו היא בהצלחתו. ובחינה זו של טובת הלב ושמחתו בהצלחת הזולת, והרצון לדאוג לזולתו יותר ממה שדואג לעצמו, זהו ממש היפך הטבע האנושי. ומכיון שזכו צדיקים אלו לשנות את טבעם האנושי ולקנות בלבם מדת טוב לב כלפי הזולת, על כן, מדה כנגד מדה, גם הקב"ה נותן כח בידם לשנות את טבע הבריאה... עיי"ש באורך.

ובענין זה סיפר הגאון רבי שלום מאיר ולך שליט"א (מעייין המועד - חנוכה, עמוד קל), וז"ל: בחור צעיר סבל מבעיות נפשיות, והיה עולה בעת משבר לבית מרן הגה"ק הרב אלעזר מנחם שך, להתעודד ולהתחזק.

הרב שך הפליג מעבר לשנות גבורות, חלש ותש כח היה. פעם אחת הודיעו מקורבו, הגאון רבי אברהם צבי טויב שהבחור הגיע - ובשארית כחו קם הרב שך לקראתו, קיבל פניו בחביבות עצומה וביקש שישאירום לבדם. שעה ארוכה נקפה בטרם יצא הבחור, ופניו קורנות.

8. בשיחה שמסר אבא מארי עטי"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א אמר (אמרי נועם, בהעלותך - מאמר א), וז"ל:

פרשת בהעלותך פותחת במצוה שניתנה לאהרן הכהן להדליק את מנורת המקדש, כמו שנאמר: "בהעלותך את הנרות..." (במדבר ה, ג).

הדלקת המנורה משמעותה להאיר אור. ודבר זה מתאים דוקא לאהרן

הכהן, מפני שעיקר מדתו היתה מדת החסד, ובעל לב טוב ומלא וגדוש באהבה ונתינה, וכמאמר חז"ל (אבות פ"א מ"ב) שהיה אהרן 'אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה', שזהו בחינת הדלקת מנורת המקדש, שעניינה השפעת אור וחסד.

לכן גם זכה אהרן הכהן לשמש כצינור להשפעת הברכה לכלל ישראל, וזיכה כן לכל זרעו אחריו שתהיה להם המצוה והזכות לברך את עם ישראל בברכת כהנים - משום שהשפעת הברכה תלויה בטוב הלב ובטובת העין של המברך, כמו שכתוב: "טוב עין הוא יבורך" (משלי כב, ט), ודרשו חז"ל (סוטה לח): אל תיקרי 'יבורך' אלא 'יברך'. וכיון שאהרן הכהן הצטיין בזה באופן מיוחד, זכה שמפתח הברכה ינתן בידו.

גם בהמשך פרשת בהעלותך שבים אנו ופוגשים את מדת טוב הלב גם באחיו של אהרן הכהן - משה רבינו ע"ה - כשסיפר לו יהושע שאלדד ומידד מתנבאים במחנה, וביקש להפסיק את נבואתם מפאת כבודו של משה, אמר לו משה רבינו: "המקנא אתה לי, ומי יתן כל עם ה'

'עתה אתה מבין' - סיים משה את דבריו - 'מדוע לא דומים שני סיפורי ההצלה הללו. כאן, בקריעת ים סוף ההצלה היתה על ידי התגלות המדה

את עצמם לתוך הים! וכמו שנאמר: "וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל הַיָּם, וַיָּשֹׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֶרֶךְ לְאִיתָנוּ, וּמִצְרַיִם נָסִימָם? לַקְּרָאתוֹ" (שם יד, כז)...

מעין החכמה

אותה שעה היה הרב שך חולה, קדח בחום גבוה. חתנו, הגאון רבי מאיר צבי ברגמן סעדו בחוליו, וסח לו כבדרך אגב שכאשר עלה לכאן ראה את הבחור מסתובב למרגלות הבית. אינו מרהיב עוז בנפשו לעלות.

שב הגרא"צ טוב לחדר, והביע פליאתו: עד כמה, האין גבול להקרבה? שיהודי בגיל גבורות, בכזו חולשה - אף אילו לא היה גדול הדור, וראש הישיבה הנערץ - ינהג כך עם בחור בן ארבע עשרה!?

להפתעתו ולחרדתו קם הרב שך ממטת חוליו, והחל לובש בגדיו. 'חייב אני לשוחח עמו' - אמר.

ענהו הרב שך: הן יודע אתה שיש לבחור זה בעיה קשה. הוא היה כאן לפני שבועיים ולפני חודש, וישוב ויבוא בעוד שבועיים ובעוד חודש. בידי לעודדו, להרגיעו - אבל איני רואה כל דרך לרפאו. רק בדרך נס.

לשם כך, אינו צריך ללבוש בגדיו - אמר רבי מאיר צבי - אקרא לבחור, ויעלה לכאן.

וכיצד ניתן לחולל נס? בגדרי הנהגת 'מדה כנגד מדה': כאשר יראה הקב"ה שיהודי עושה עבורו מעבר לגדר הטבע, יפעל אף הוא ויעזרהו מעבר לגדר הטבע -

לא - השיב נחרצות - אני חייב לרדת אליו! וכבר נעל מנעליו והחל פוסע לעבר היציאה.

אמור מעתה, כלום לא כדאי לי להתאמץ מעל לגדר הטבע, כדי להביא לבחור רפואה שלימה!?

אבל מדוע? - שאל רבי מאיר צבי. הבחור ישמח להקרא ולעלות!

נעתקו המילים מפי הגרא"צ טוב. מה יכול היה לומר...

הלא תבין - השיבו - הבחור עשה שטויות. הוא עצמו אשם במצבו. הוריו צודקים. איני יודע מה לומר לו. אין לי עצה עבורו. אך כשיראו בשמים כמה מטריח אני עצמי עבורו, אולי יזמין לי הקב"ה את המילים המתאימות...

ולסיכום: אדם שעובד את ה' במסירות נפש, לומד תורה ומקיים מצוות, ומחבר עצמו עם כלל ישראל, הרי הוא זוכה שעל ידו יבואו כל השפעות והברכות לישראל...

ומעשה נוסף: בן ישיבה נתפס לחומרות יתירות והסתכסך בניגון עם הוריו. ביקש את תמיכת מרן הרב שך במלחמתו, אך נענה נחרצות שדרכו שגויה, מוטעית ואף אסורה!

9. כך פירש הגאון הרב הלל דויד גלר שליט"א

לא ציית, הסכסוך היה לקרע גלוי, והבחור נזרק מביתו...

(והובאו דבריו בספר מדה כנגד מדה (חלק ד - עמוד

רלא) לגאון הרב אהרן יהושע פסין שליט"א.

בצורה נסית, אך לא באופן של מדה כנגד מדה...
ונמשיך במהלך היציאה...

העליונה 'מדה כנגד מדה'! מה שאין כן בסיפור של הגה"ק רבי משה לייב מסאסוב, ששם ההצלחה היתה אכן

המתאבדים הראשונים...

הוא עד שיבוא מלך המשיח, ואפילו בימי גוג ומגוג, לא תהיה בנמצא כמוה.
והטעם לזה כי המלחמה הזאת היתה למעלה בעולמות העליונים (והיינו שהתגברה מדת הדין מאוד) וגם היתה למטה.

וכשראה משה רבינו שהמלחמה בשני מישורים, חילק אותה לשנים, **את המלחמה במישור הרוחני לקח לעצמו**, וכמו שנאמר: "מִחַר אֲנִי נֹצֵב עַל רֹאשׁ הַגְּבֻעָה וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיַדִּי" (שמות יז, ט).

ואת המלחמה במישור הגשמי מסר ליהושע בן נון, כמו שנאמר: "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנוּ אַנְשִׁים וְצֹא הַלֶּחֶם בְּעַמְלֶק" (שם)...

מספר עמלקים בודדים הצליחו להימלט מהמלחמה... והם חזרו לארצם מוכים וחבולים... והדי הנצחון הידדו (הדהדו) בכל הארץ...

חודש ימים (בערך) עברו מקריעת ים סוף, ועמלק החליט שהוא חייב להוכיח לכל העולם שאין להם ממה לפחד, והוא יותר חזק מעם ישראל...

למרות שעמלק ראה בעיני בשר את עוצמתו של האלקים, ואת כחו וגבורתו. ולמרות שראה את הנהגתו הקדושה, בכל זאת לא שת לבו לזאת - והחליט למרוד בהי ולהרוג את בניו!

במהירות שיא צייד את עצמו בשלל כלי נשק, תחמושת, אמצעי לחימה, סוסים, פילים וגמלים, ציוד מכני ואספקה... ונערך למלחמה נגד ישראל...

וגילה רבי שמעון בר יוחאי (זוהר - בשלח דף סה ע"ב) שהמלחמה הזאת היתה המלחמה הקשה ביותר שהיתה בכל מהלך ההיסטוריה, וזה לשונו (בתרגום): **בוא וראה, מיום שנברא העולם עד זמן ההוא, ומזמן**

עד היכן אפשר להתדרדר?!

ועל קריעת ים סוף... על גדולתו וגבורתו של הבורא עולם...

ובמדין הרחוקה שמע יתרו על המהלכים, על עשרת המכות

פרשת יתרו - עד היכן אפשר להתדרדר?!

מכלול פלאי הבריאה ונפלאות מורכבות ומסובכותו של האדם, קיימת אף מציאות נאלחת כזאת -

אמנם מפלצת היא, איומה ומבחילה יותר מכל מפלצת גופנית אחרת רח"ל, אך הקב"ה הוא, בנטעו באדם את המנגנון הבלתי מושג הנקרא 'בחירה', בראו ונטעו כך, שבמקרים מסויימים, יהפוך האדם את עצמו למפלצת!

ועמלק הצליח בכך מעבר למשוער!...¹¹

והנה לחרדתו הוא שומע שעמלק יצא למלחמה נגד הבורא, והשמועה הזו גרמה לו לטלטלת נפש עצומה:¹⁰ איך נוצרה המפלצת הזאת, היודעת את רבונה ומתכוונת למרוד בו? מאיפה 'נחת' היצור הזה המשולל ומופקע מכל זיק של הבנה או הגיון! לדעת את הרבוננו של עולם ולמרוד בו? היתכן?!

ואחרי שהתבונן (יתרו) בדעתו שוב ושוב, הבין שאכן כן! בכלל

מעין החכמה

ועוד עתיד מלך המשיח לסיים את החשבון העתיק של בני ישראל עם עמלק. חשבון זה התחיל עם היציאה ממצרים כאשר עמלק היה העם היחיד שהעז לצאת ולהילחם בישראל, במעשהו זה ביטא את רשעותו ואת חוצפתו העצומה, כפי שהגדירו חז"ל את מהותו של עמלק: 'יודע את רבוננו ומתכוין למרוד בו' (עיין ליקוטי שיחות - תרגום חופשי, חלק כא עמוד 214 הערה 38), לכן ציוה הקב"ה: "תמחה את זכר עמלק מתחת השמים" (דברים כה, יט).

בנוסף ביארו חז"ל במדרש רבי תנחומא (פרשת תצא - אות יא), שכל עוד עמלק קיים - לא שמו של ה' שלם ולא הכסא שלם. אבל תיכף במהרה בימינו שיאבד זרעו של עמלק - יהיה השם שלם והכסא שלם. ולכן החשבון עם עמלק אינו רק בינו לבין עם ישראל אלא בינו לבין הקב"ה, כפי שהתורה אומרת: "**מלחמה לה'** בעמלק מדור דור" (שמות יז, טז). ומכל זה מובן שמלך המשיח יזכה ויהיה גדול לוחמי מלחמות ה' בעולם...

10. קטע זה מבוסס על דבריו של הגה"ק הרב ברוך מרדכי אזרחי זיע"א (ברכת מרדכי - ויקרא, עמוד שעז).

11. הרמב"ם מלמד אותנו (הלכות מלכים פי"א ה"ד) שאם יבוא אדם ויאמר שהוא המשיח, בודקים אותו על פי נתונים שנקבעו ואם מתקיימים התנאים הבאים אפשר להאמינו, וכך כתב - בלשונו הטהורה:

ואם יעמוד מלך **מבית דוד**, הוגה בתורה, ועוסק במצוות כדוד אביו - כפי תורה שבכתב ושבעל פה, ויכוף כל ישראל לילך בה, ולחזק בְּדָקָה, ו**ילחם מלחמות ה'** הרי זה **בחזקת** שהוא משיח. אם **עשה והצליח** ובנה מקדש במקומו, וקיבץ נדחי ישראל, הרי זה משיח **בוודאי**, ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד, שנאמר: "כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' וְלַעֲבֹדוֹ שכם אחד" (צפניה ג, ט), ע"כ לשון הרמב"ם.

ההתבוננות בזה היא אשר גרמה לו להתעורר ולבוא!...

זה מדויק בדברי הרש"י שהבאנו לעיל: 'מה שמועה שמע ובא', כאשר הדגש על המילה 'ובא'!

וכאן עלינו לעצור ולהתבונן כיצד באמת נוצרת מפלצת כזאת...

ולפני כן נקדים...

על חטא שחטאנו לפניך בזלזול לומדי תורה

הטומאה הנוראה, טומאת חכמי יון, התיישבה בלבם, והם התחילו להדרדר, עד שהגיעו לחלל שבתות, לאכול נבילות וטרפות... הגיע מצב שאדם אחרי שלשה - ארבעה דורות, בכלל לא ידע שהוא יהודי, התבוללות נוראה. הוא הצליח לזרוק אותם מכל המדרגות.

אך, כל עוד שלא ביזו תלמידי חכמים עוד היתה להם תקוה, אך כאשר החלו לזלזל בתלמידי החכמים, אבדה תקותם!

אותם שוטים 'פורקי העול' פרסמו כתבות ומאמרים ובהם 'ציירו' את דמותם של לומדי התורה 'כאנשים חשוכים'... הרעל הארסי שנטף מעטם לחלל בלבבות הקוראים, והם החלו להתרחק אט אט מלומדי התורה ולבזותם. שיא המשבר היה ב-1930, אז כבר ממש יצאו בחריפות נגד רבנים וכו'.

יתרו הזדעזע כל כך, 'אפשר לראות. להבין. להכיר ולדעת. ובכל זאת למרוד! ואם כן איזה בטחון יש לי שלא אפול למקומות הללו?'

והחרדה הזו, היא שגרמה לו לזוז ולנוע ולבוא אל משה...

ובזה יובן מדוע מודגשים קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, כי

בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'יל זיע"א, אמר כך:

לאורך השנים חיו באירופה המון קהילות של קדושי עליון. לפני כמאתים וחמישים שנה, קם איזה אחד שקראו אותו 'משה מנדלסון'. הוא היה תלמיד חכם כזה, 'הרב דוקטור', יש כאלו גם היום...

הוא טען שלא כדאי שבני תורה יהיו 'נייבך' (מסכנים). אין להם בגרות, אין להם פסיכומטרי, אין להם עתודה... כל מיני ביקורות. לכן הוא התחיל להכניס תוכניות בישיבות, קוראים לזה 'רֶגֶסֶס' - 'תְּחִיָּה', חיות, תחיו קצת.

הרבה מקומות דחו אותו מיד, אבל יש מקומות שלא. בהתחלה הנזק לא היה מורגש, אבל כהרגלם של לימודי חכמות חיצוניות, הקרירות ושכחת האלוה הנושבת מהם חדרה לתוך מוחם ומשם נתפשטה לתוך לבם...

מסילות אל הנפש

פרשת יתרו - על חטא שחטאנו לפניך בזלזול לומדי תורה

החפץ חיים היה כבר בסוף ימיו וכששמע שהיטלר נבחר, אמר: עכשיו, מי שישאר באירופה, לא ישאר ממנו זכר! האנשים ששמעו את דבריו הנוקבים של החפץ חיים לא רצו להבין את דבריו, ולוותר על כל חייהם, שהרי בגרמניה תפסו היהודים עמדות בכירות מאוד: אנשי מפתח, מנהלי בנקים בין לאומיים, מנהלי בתי חולים הכי טובים בעולם, אוניברסיטאות...

לפתע, ביום ששי של פרשת כי תבוא, היה אז הראשון לספטמבר (למניינם), פלשה גרמניה הנאצית לפולין, ומלחמת העולם השנייה החלה. **היטלר**, פתח על עם ישראל ב'מבצע השמדה'. הוא כבר הכין את כל התוכניות, את המחנות, הכל היה מוכן מראש, רק ההכרזה הרשמית היתה באחד בספטמבר...

וכל זה התחיל בהדרדרות, בהשכלה. בבזיון לומדי תורה ומלמדיה. יהודי, הקו שלו זה תורה. **גם אם הוא נצרך ללמוד מקצוע לצורך פרנסתו, עליו להיזהר לא להפוך את הלימוד לחלק מאישיותו, וכל משך הלימוד עליו ללמוד הרבה ספרי אמונה ויראה, שחלילה לא תיפגם אמונתו...**

עד כאן דבריו של אבא מארי, ונתעמק בהם...

ובשמים רעדו כל העולמות, ומצחות המלאכים והשרפים נטפו זיעת אימה... והתורה הקדושה ניגשה לפני הקב"ה והתפלשה לפניו בתוך ים של דמעות, וכך צעקה: רבונו של עולם! כתבת בי: **"וְאִם בְּחַקְתִּי תִמְאָסוּ - מוֹאֵס בְּאַחֲרֵי הָעוֹשִׂים, וְאִם אֶת-מִשְׁפְּטֵי תִגְעַל נִפְשָׁכֶם - שׁוֹנֵא אֶת הַחֲכָמִים, לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת - מוֹנֵעַ אֶת הָאַחֲרִים מֵעֲשׂוֹת, אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי - כּוֹפֵר שְׁלֵא צְוִיתִים, לְהִפְרָכֶם אֶת-בְּרִיתִי"** (ויקרא כו, טו) - כופר בעיקר.

ומסיים רש"י הקדוש (שם) וכותב: **הרי שבע עבירות, הראשונה גורת השניה, וכן עד השביעית, ואלו הן: לא למד, ולא עשה, מואס באחרים העושים, שונא את החכמים, מונע את האחרים, כופר במצוות, כופר בעיקר! ועתה ראה, רבונו של עולם, איך הכל התקיים...**

והקב"ה נתן רשות למחבל לצאת מתוך האופל...

היטלר יש"ו (ימח שמו וזכרו) גייס לוחמים והושיב אותם בתוך משרדים, ואמר להם: אני רוצה רשימות מדוייקות של כל יהודי ויהודיה החיים באירופה! ובבחירות שהתקיימו בתרצ"ג (1933), תפס השטן את השלטון!

פרשת יתרו - שורש הכל - נקודת ההתעניינות!

שורש הכל - נקודת ההתעניינות!

די. ממשיך כ'אינו מקיים', עובר אל 'מואס באחרים שעושים', דוהר אל עבר 'אינו מניח לאחרים לעשות', שועט ל'שונא את החכמים' ונוחת ב'יודע את רבונו ומתכוין למרוד בו', ב'אי הגועל והחלאה שכולו כפירה.

זהו תהליך מסויים ביותר. אם ראית מישהו שנדבק במארה זאת של כפירה, ידוע תדע, כי כל זה החל ונובע מתוך 'לא למד'.

אם ראית מישהו השייך להגדרה של 'אינו למד', עליך לדעת ואף לראות את סופו ה'דראוני'.

במציאות של 'לא לומד', טמון זרע הפורענות, הרעל הממאיר, המכלה והמגעיל...

כדברי רש"י שהבאנו לעיל, נפרשה המפה המגלה לנו את שורש הכל, ונקודת המוצא שלה, ראשית הכל, היא: '**לא למד!**'

ומבאר אבא מארי שהכוונה במילים הללו היא: נקודת ההתעניינות! מהו הדבר שמעניין אותך וממלא את אישיותך!

אדם שמתעניין בקודש הרי הוא קדוש, וסופו שיזכה לכל המדרגות והמעלות. ולעומתו, אדם שאת התעניינותו הוא מ'נוט לשטויות והבלים - עלול בסופו של דבר שכל ה'מפה' תתקיים בו: **לא עשה, מואס באחרים העושים, שונא את החכמים, מונע את האחרים, כופר במצוות, כופר בעיקר!**

הכל¹² מתחיל מהעובדה ש'אינו למד' - התורה לא מעניינת אותו

סכנה! נייעס!

עומד בראש הר מושלג, נתון בתוך כדור שלג המקיף אותו...

כאשר האדם מתחיל לנוע, הכדור מתחיל להתגלגל, וככל שהכדור מתגלגל הוא הולך ומתעבה...

מדרגת האדם נבחנת לפי ההתעניינות שלו. אך כמו בכל מדרגה רוחנית, גם בזה יש עליות וירידות.

ואם נרצה לדמיין את זה, נכתוב כך: במצבו הראשיתי של האדם, הוא

מעין החכמה

12. קטע זה מבוסס על דבריו של הגה"ק הרב ברוך מרדכי אזרחי זיע"א (ברכת מרדכי - ויקרא, עמוד שעד).

פרשת יתרו - סכנה! נייעס!

הטומאה, ושם הוא נכשל בעבירה
נוספת...

וגם כאן, כמו בכל מדרגה רוחנית, יש
קיצורי דרך, לזכות לכאן ולכאן,
וכעין שאמרו חז"ל (עבודה זרה י:): 'יש
קונה עולמו בשעה אחת!'

והנה, אחרי מחשבה והתבוננות,
נראה שהדבר הגרוע ביותר,
המקצר את הדרך וגורם לאדם
להדרדר במהירות שיא לתהומות,
הוא, ההתעניינות בנייעס!...

כאשר אדם מְנוּט את ההתעניינות
שלו לדעת מה חושב פלוני,
ומה אמר פלוני, הוא מתחבר אליו
ונהפך להיות תלמידו! שהרי מה הוא
תלמיד? אחד שקיבל את דעת רבו!

והנה, אם האדם נע כלפי מעלה, הכח
הרוחני שלו והיכולות הנפשיות
הולכות ומתחזקות, והוא נעשה רוחני
ושמח...

אך, אם חלילה, האדם נע כלפי מטה,
הוא מסתבך יותר ויותר, וכחות
הטומאה שובים אותו ומתעללים בו...
ומזה נולדים בנפש החרדות והפחדים,
השנאה העצמית וההתמכרויות...

וזה מה שאמרו חז"ל (אבות פ"ד מ"ב): 'שכר
מצוה - מצוה, ושכר עבירה - עבירה!'

כאשר יהודי מקיים מצוה, כדור השלג
שהתעבה ראוי לקבל שפע
נוסף, ולכן מזמנים לו מצוה נוספת.¹³

וחלילה, כאשר יהודי עובר עבירה,
הוא נופל עוד שלב לעמקי

מעין החכמה

שאנו חונכים אותו עתה, לתפארת בית
ישראל ולשגב תורת ישראל.

אך אני, רבותי, מקנא בעיקר בדבר אחר.
לא בכל אלו הנפלאות, מעשה ידיו של
הגאון המופלא הזה.

אני מקנא באותה מצוה שגררה אחריה את
(הבנין הקדוש הזה) המבטיח מול עינינו.

איזו היא המצוה, אשר מסוגלת היא להביא
בעקבותיה, את הפלאים העצומים
המזדקרים מול פנינו?!

באותה מצוה אני מקנא...

13. בשיחה שמסר הגה"ק הרב ברוך
מרדכי אזרחי זיע"א (ברכת
מרדכי - במדבר, עמוד מח), אמר כך:

מספרים על אחד האדמור"ים הגדולים
והמפורסמים, שנאם בחנוכת הבית
של ישיבת חכמי לובלין [שהקים הגה"ק הרב
מאיר שפירא מלובלין זיע"א], וזה היה הנאום:

רבותי, מעשיו של הגר"מ שפירא, מעוררי
קנאה. רבים המה המעשים, כולם
חתומה עליהם חותמת הגאונות, הפקחות,
המנהיגות, היראת שמים, ועוד ועוד ועוד.
אין ספק, כי גולת הכותרת היא, הבנין הזה

משנה כלל אם יש להם כיפה או לא! שהרי כולם נמצאים תחת ההגדרה של 'לא למד!' רחמנא ליצלן.

את ההתעניינות הטבעית צריך לְנוֹט לנקודות של אור: לשמוע חידוש תורה (שזה הדבר המתוק ביותר בעולם, אשרי הטועם), להתעניין בכן הזוג, בילדים (מסיפורים ששמענו הבננו שזו נהיתה תופעה נדירה לְמִדֵי 'להתעניין בילדים'), ובאנשים מסביב...

ומכיון שאותם מביעי דעות בוודאי שקועים בהתעניינות בהבלי העולם, ממילא הם נמצאים בקטגוריה של 'לא למד', ומי יודע באיזה שלב הדרדרות הם נמצאים. ואולי כבר הגיעו לשיא השפלי: כופר בעיקר!

כאשר שומעים נייעס, הדעת משתנה, לרעה. ופשוט שהדעת הפגומה היא השורש לכל החטאים!

ולכן, אסור באיסור מוחלט לשמוע פרשני תקשורת.¹⁴ ואין זה

מעין החכמה

ושיקולי סיכויים של קבוצה א מול קבוצה ב, והערכת ערכו של שחקן כושי שרכשה הקבוצה, נידונים בעיתון ברצינות תהומית כמו הסיכונים של קריסת שכבת האוזון המגנה על כדור הארץ מפני קרינה קוסמית.

כשהוריד את העתון גילה אותי.

קשה לי לקרוא כשהאוטו רועד בטלטולי הכביש, אמר אלי בחיך מתנצל כשהוא מקפל את העיתון בזהירות ומכניס אותו לתיקו, אגמור לקרוא את העיתון בשקט בבית.

זה מעניין? שאלתי כדי לפתוח אתו בדברים.

כן! השיב בהיענות, מעניין מאוד. אני אדם עובד, עובד קשה. הרי צריך לפרנס את האשה והילדים. העבודה שלי די משעממת. תאר לך, שמונה שעות ביום אני יושב ליד המחרטה ועושה חורים בחלקי מתכת. לוקח חלק מסויים מארגו המונח משמאלי, קודח בו כמה חורים ומעביר אותו לארגו מימיני. כך כל היום. אני יוצא מדעתי מרוב שיעמום.

14. סיפר הגאון הרב יוחנן דוד סלומון זי"ע"א (בעין יהודית, חלק ג - עמוד 27), ז"ל:

הוא ישב מולי באוטובוס של הבוקר, ב'ספסל מול ספסלי בחלק האחורי, וראשו היה שקוע בעיתון שהחזיק מול פניו. הוא קרא בעיתון בעיון רב ולא שם לב אלי, היושב מעברו האחר של העיתון ועוקב אחריו. במה יכול אדם להיות שקוע כל כך? שאלתי את עצמי. הצצתי בכותרות בצד ישלי של העיתון, כתבה מפורטת מלווה בתמונה על משחק כדורגל באיזו עיר שדה באנגליה, ראיון עם מאמן קבוצה העתידה לשחק בליגה כל שהיא בצרפת, פירוט השחקנים של קבוצת כדורסל בקנדה, עם תמונותיהם, ותולדות הכדורים שקלעו בקריירה המשחקית שלהם.

שטויות והבלים! סיכמתי לעצמי. איך מסוגל אדם מבוגר ורציני לקרוא בענין כה רב סיפורי הבל ריקים, ודיווחים מפורטים על בעיטה שבעט משהו בכדור לעבר מרווח שבין שתי קורות עץ אי שם בעולם. הערכות

שהן, ולמרות שהן חסרות כל חשיבות ואינן קובעות שום דבר ממשי, יוכל ליהנות הנאה מרובה מהתעסקות בפרטים של מה שיקרה בו. מכיון שאין חוקיות בדברים והעתיד פתוח לכל האפשרויות, הוא יכול ליצור מתח רב מהשאלה מה יקרה, מי יגבר, האם יפול הדבר כך או אחרת. מיליוני אנשים בעולם מפיקים מתח רב, הנאה עצומה והתלהבות אשר לא תאמן, ממרוץ סוסים, או ממלחמת שוורים, או ממשוהו זול יותר, מלחמת תרנגולים, או תחרות קפיצה למרחק של צפרדעים.

כל אחד מסוגי אירועים אלה, אפשר לשבת ולדוש בו ימים ולילות, על הסיכויים של כל צד ועל כל הפרטים ופרטי הפרטים, ולנתח אותם במיטב הכשרון שיש לבני אדם, להביא דעות חלוקות של מומחים ולראיין אותם על הנושא, ולהוציא עיתונים מרובי דפים מלאים כתבות ותמונות העוסקות בנושאים אלה מכל הכיוונים האפשריים.

מי שהוא פחות אינטליגנטי, ואפילו קצת קשה תפיסה, יכול למצוא ענין רב בזריקת קוביה, או בסיבוב גלגל הרולטה. המתח לקראת פתרון השאלה הנבואית: 'איזה מספר יצא?' יכול להעסיק גם את הלוקים בפיגור קל. לא נדרש שום ידע, שום מאמץ ושום כשרון. כדי להתאים את העיסוק התפל הזה גם לאנשים בדרגה גבוהה יותר נקטו בתחבולה גאונית המצמידה את המספר היוצא לפרס כספי. כך ניתן להפיק ענין רב ומתח אדיר מדיונים ארוכים בשאלה איזה מספר יצא, כמה הוא סכום הזכייה ומה אפשר לעשות בכסף. קונים כרטיס בתחילת השבוע, ותמורתו מקבל כל קונה, ללא כל הגרלה, שבוע מלא מתח והנאה, חלומות פז ודמיונות של הבל. יכול הוא לתכנן לו בפרטות מה יעשה בששת המיליונים של הפרס הגדול שעשויים ליפול לידיו בהגרלה של סוף השבוע. יכול הוא ליהנות ממה

משחקי הספורט מכניסים ענין בחיים שלי. הם יוצרים מתח. הם פותחים סימני שאלה. מה יהיו תוצאות המשחק הגורלי? האם תעלה הקבוצה מליגה ב לליגה א? איך תתגבר הקבוצה שאני מחבב על שני השחקנים הגבוהים החדשים שרכשה הקבוצה המתחרה? כל הדברים האלה, והמתח והענין שהם יוצרים, הם הפלפל של החיים שלי. בלי זה הכל תפל. אי אפשר בלי פלפל ומלח. לראות משחק ממשי זו נקודת השיא. זה מכניס טעם בכל השבוע של החיים התפלים והמשעממים.

ראה, אמרתי לו, אתה נראה לי אדם עם שכל, עם כושר חשיבה. וכי אינך יודע שכל זה שטויות והבלים? איך זה נאה לאדם בגילך, בעל משפחה ואב לילדים, להשקיע את עצמו ואת מחשבותיו בשאלה הגורלית אם הכדור שנבעט יכנס פה או שם, מימין או משמאל לאיזו קורת עץ? זה הרי לא נוגע לך בכלל בשום צורה שהיא. מה איכפת לך איזו קבוצה של גויים ניצחה איזו קבוצה אחרת של גויים במשחק בכדור באיזו ארץ רחוקה? אתה לא חושב שאלה שטויות חסמת כל ערך ומשמעות, ורק ילדים וירודי מישכל יכולים להתעניין בזוטות חסרות ערך כאלה?

אתה צודק, אמר. אל תחשוב שאני מטומטם. אבל אני מחליט ליהנות מזה, ועובדה היא שאני נהנה. ככל שהמתח עולה אני מוצא יותר ענין בזה וגם נהנה יותר. אם זהו משחק גמר, או משחק בין שתי ארצות, המתח עולה וההנאה עולה יחד אתו. את זה אתה לא יכול להכחיש. זו עובדה. אני לא אומר שזה חשוב. אני מחפש את המתח וההנאה, זה הכל.

עם עובדות אי אפשר להתווכח, אמרתי. באמת יש לאדם יכולת לבחור לו תחום בו מתחולל מאבק, בו קורות התרחשויות כל

בשחקנים אחרים. אתה הוא השחקן הראשי. תוצאות המשחק אינן תלויות בהגרלה עֵנֶרְת. המאמץ וההתמדה שלך, התחכום שלך, הרצון שלך לנצח, אלה הם האמצעים המבטיחים לך את הזכייה במשחק. זכייתך אינה תלויה בשום גורם זולתך. רק אתה קובע את התוצאות.

המתח במשחק הזה הוא אדיר. לא יכול להיות מתח גבוה יותר. אתה משחק על עצמך. אין הפסד גדול יותר, במקרה של הפסד, חלילה, ואין זכייה גדולה יותר, כאשר אתה זוכה. אתה נאבק במכשולים ופיתויים הפזורים לאורך כל מסלול חיךך. המתח שלך אינו חד פעמי אלא רצוף וממושך. הוא מקיף את כל יומך על שעותיו ודקותיו, וממלא את כל שנותיך מיום עומדך על דעתך עד סוף רגעך האחרון.

אתה מהלך במסלול מכשולים וצובר כל הזמן נקודות זכות במקרה של התגברות והצלחה, או, חלילה, להיפך במקרה של כשלון. מה שנפלא במשחק הזה הוא האפשרות למחוק נקודות חובה מן העבר על ידי מאמץ מתאים. המתח והענין במשחק הזה הם אמיתיים, בלי יכאילוי, בלי דמיונות. מי שחי את המשחק האמיתי הזה אין לו רגע שיעמום בחייו. גם כשהוא יושב ליד מכונה ועוסק בעבודה משעממת, מחשבתו נעה במסלול המכשולים של המשחק וצוברת נקודות.

סלח לי שאני מפסיק אותך, אמר, האם זה רעיון שלך, או זה כתוב באיזה מקום?

תאר לך אדם המהלך בשביל לא סלול, אני עונה לו, והשביל מלא אבנים קטנות וגדולות, מהמורות ותלי עפר. לבוש הוא בגדים לבנים וצחים ועל ראשו נושא הוא, כדרך המזרח העתיק, כד מלא שמן. די במעידה קלה וכבר יזלו כמה טיפות שמן על בגדיו הלבנים ויכתימו אותם. אתה מתאר לך באיזו זהירות

שהוא מתכנן לקנות, ולמי הוא יתן וכדומה, ויכול הוא גם ליהנות מן המחשבה למי הוא לא יתן, ומי מיריביו יתפוצץ מקנאה... כל הדמיונות שפרנסו אותו שבוע שלם יפקעו כבועת סבון בתום ההגרלה, עם פְּרִסוּם התוצאות.

סכום הכסף הענקי של הפרס הגדול התלוי בתוצאות ההגרלה מעורר ענין אדיר. שמחזיק מיליוני אנשים במתח עליון ובחלומות ודמיונות במשך שבוע תמים, ומהוה את ציר התעניינותם ומחשבותיהם יומם ולילה. שעות על שעות יושבים אנשים במלוא ההתעניינות וחוסם הלב על דבר של לא כלום, והם מלאי מתח והתרגשות, בהתלהבות זה לתוך דבריו של זה כאילו כל עולמם תלוי בתוצאות דיוניהם. נסה מה הם אמרו במשך שלש השעות של שיחתם ותראה שלא יהיה לך מה לכתוב.

אז מה לא טוב כאן, שאל בן שיחי.

מה שגרוע כאן עד מאוד, עניתי, הוא שהנושא הממלא את מוחם, מחשבותיהם ודיבוריהם הוא ריק מכל תוכן. יצור מופלא כזה כמו האדם, שיש לו כחות להרקייע שחקים, עוסק בבחישת אויר ובדמיונות של לא כלום.

שום תוכן אין בדברים, שום פרי לא יצמח מהם, שום התקדמות של האדם בשום תחום שהוא לא יכולה לנבוע מהם, זה פשוט אפס. האדם המשקיע את עצמו בזה, מאפס את עצמו, והופך את כל מה שיש בו ללא כלום חסר ערך. זה נורא!

היהדות מספקת לנאמניה משחק אחר, שונה לחלוטין. הפרס במשחק הזה הוא אתה עצמך, כלומר שלימותך, וקיומך לנצח. אין ולא יכול להיות פרס גדול מזה. והפרס הזה הוא אמיתי, מהותי, ולא מלאכותי. במשחק המופלא הזה, אתה אינך צופה פאסיבי מן הצד

והמתמיד בעבודה הקדושה הזו, עבודת ההתבודדות, מובטח לו שיגיע לתכלית, ובנוסף כל שערי שמים יפתחו בפניו, עיניו יראו אלקות, אזניו ישמעו אלקות ואת שירת הבריאה!...

ונסכם: עמלק, הכופר בעיקר, התהווה מכך ש'לא למד', שתחום התעניינותו (של עמלק) היה רק בטומאה ובכישופים!

ועתה נחזור לשאלה הראשונה ששאלנו...

את ההתעניינות הטבעית צריך להפנים פנימה, לעולם הפנימי - להטות אוזן (את אזני השכל) ולשמוע את הרגשות, התחושות והמחשבות, המשמיעות קולן בתוכנו ללא הרף! אך אנו, מפני שפלותנו, לא שומעים אותם כלל!

ולאחר מכך, להתבודד באיזו פינה, ולספר לאבא שבשמים, את הרגשות, התחושות והמחשבות שלנו - וזה נקרא 'התבודדות'!

עבירה גוררת עבירה...

הוא יצליח להחטיא את הצדיק אפילו בחטא דק מן הדק, כחוט השערה, כדור השלג יתגלגל מאליו לתהומות...

וזה לשון קדשו של הגאון הרב אליהו אליעזר דסלר זי"ע"א (מכתב מאליהו, חלק חמישי - עמוד 291):

המלחמה של יצר הרע נגד הצדיק אינה דומה למלחמה של הנמלה נגד הפיל! היצר הרע יודע שיש בכחו להמית את הצדיק, ולכן הוא מבקש להמיתו!

היצר הרע משתמש בכלל: עבירה גוררת עבירה! הוא יודע שאם

מעין החכמה

שלנו, ובו תלוי הדבר הרציני ביותר שניתן להעלות על הדעת. כל אחד משתתף בו גם אם אינו רוצה, וגם אם אינו מודע לכך. מי שמכיר את משחק החיים הרציני הזה אין לו רגע שיעמום, ואינו מתעניין בשום משחקי-דמה אחרים. השלב הראשון בדרך לזכייה בפרס הגדול הוא לימוד חוקי המשחק, ואז מתחיל המירוץ המרתק של עקיפת המכשולים ואיסוף הזכויות. לא יכול להיות משהו מעניין יותר ואמיתי יותר.

יצעד אותו אדם בדרכו רבת המכשולים. הוא צריך לפקוח עיניים ולשקול כל צעד. אל איש זה, שאינו אלא משל, פונה החכם מכל אדם ואומר לו את מה שצריך לזכור כל החיים:

"בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך לא יחסר" (קהלת ט, ח).

הפסוק נאמר עלינו, עלי ועליך. רק לצורך ההשוואה קראתי לדבר הזה בשם 'משחק', בעוד שזהו מאבק הקיום לנצח

וכיון שלא חשבו כך אלא נכנסה דאגה בלבם, הורשה השטן לנסותם עוד...

בא' השטן וערבב את העולם והראה - בדמיונם - דמות חושך ואפלה וערבוביאי, לומר ודאי מת משה, לכן באה ערבוביאי לעולם'.

וכיון שהצליח להעלות בדמיונם כך, הותר לו לשטן לומר להם בפה מלא: 'אמר להם, מת משה שכבר באו שש שעות ולא בא'.

וכיון שנתברר זאת בלבם הותר לשטן עוד יותר.

כי' זה משה האיש - כמין דמות משה הראה להם שנושאים אותו באויר'.

והיינו דאיתא במדרש (שמות רבה, פרשה מא - אות ז): 'השטן מצא את ידיו אותה שעה שהיה משה נראה תלוי בין השמים והארץ - 'מצא את ידיו', היינו שהם חיזקו את ידיו שנכנעו לדמיונות שוא שלו...

ונסכם: אשרי אדם הנזהר מלהתגלגל לתהומות... ולכן, גם אם קרה וחסא, צריך לעצור ולשוב בתשובה. ובכך הוא ינצל מכדור השלג...

אמר אאמו"ר זצ"ל בשם גאון ישראל [הגרי"ס] זצ"ל, שמה שכתוב:

"צוֹפֵה רָשָׁע לְצַדִּיק וּמְבַקֵּשׁ לְהַמִּיתוֹ" (תהלים לז, לב), פירושו שהיצר הרע כחו גדול כל כך עד שהיה שולט גם בכל הצדיקים, אילמלא שהוא מוגבל בפעולתו על ידו יתברך וניתנת לו רשות להתעות את האדם רק בהדרגה, לפי התפתחות החטאים, על דרך: 'עבירה גוררת עבירה'.

וביאר בזה את מהלך חטא העגל. כי איך התחיל: "וַיֵּרָא הָעַם פִּי בִשְׁשׁ מִשָּׁה לְרַדֹּת מִן הַהָר" (שמות לב, א)... ופירש רש"י: 'בושש' - לשון איחור.

היינו שהתחילו לדאוג על איחורו. וזו היתה תחילת החטא, כי אם היו רואים במבט האמת היו מבינים שטעו בחשבון, כי אי אפשר שיהיה שינוי בדברי משה מפי ה', ובמקום לתמוה על איחורו של משה היה להם לתמוה על עצמם - עד כמה עלול אדם לטעות שהרי חשבו ששמעו בדיוק שיבוא היום ועתה נתברר שטעו!

פרשת יתרו - העולה מן האמור להלכה ולמעשה

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

ומכיון שאותם מביעי דעות בוודאי שקועים בהתעניינות בהבלי העולם, ממילא הם נמצאים בקטגוריה של 'לא למד', ומי יודע באיזה שלב הדרדרות הם נמצאים. ואולי כבר הגיעו לשיא השפלי: כופר בעיקר!

ולכן, אסור באיסור מוחלט לשמוע פרשני תקשורת. **ואין זה משנה כלל אם יש להם כיפה או לא!** שהרי כולם נמצאים תחת ההגדרה של 'לא למד'! רחמנא ליצלן.

ד. את התעניינותו הטבעית צריך לְגַנֵּז לנקודות של אור: לשמוע חידוש תורה, להתעניין בכך הזוג, בילדים, ובאנשים מסביב...

את התעניינות הטבעית צריך להפנים פנימה, לעולם הפנימי - להטות אוזן - את אוזני השכל - ולשמוע את הרגשות, התחושות והמחשבות, המשמיעות קולן בתוכנו ללא הרף! אך אנו, מפני שפלותנו, לא שומעים אותם כלל! **ולאחר** מכך, להתבודד באיזו פינה, ולספר לאבא שבשמים, את הרגשות, התחושות והמחשבות שלנו, **והמתמיד בעבודה הקדושה הזו, עבודת ההתבודדות, מובטח לו שיגיע לתכלית, ובנוסף כל שערי שמים יפתחו בפניו, עיניו יראו אלקות, אזניו ישמעו אלקות ואת שירת הבריאה!...**

א. כל אדם החפץ להכיר את מדרגתו הרוחנית, יבדוק מה היא נקודת ההתעניינות שלו! מהו הדבר שמעניין אותו וממלא את אישיותו!

אדם שמתעניין בקדוש הרי הוא קדוש, וסופו שיזכה לכל המדרגות והמעלות. ולעומתו, אדם שאת התעניינותו הוא מְגַנֵּז לשטויות והבלים - עלול בסופו של דבר להתדרד עד לתהום, עד שחלילה יכול לכפור בעיקר.

ב. חכמינו הקדושים גילו לנו **שישכר מצוה - מצוה, ושכר עבירה - עבירה!** והיינו שכאשר יהודי מקיים מצוה, הכח הרוחני שלו והיכולות הנפשיות הולכות ומתחזקות, והוא נעשה רוחני ושמח. וממילא הוא ראוי לקבל שפע נוסף, ולכן מזמנים לו מצוה נוספת.

אך אם חלילה הוא עובר עבירה הוא נופל עוד שלב לעמקי הטומאה, ושם הוא נכשל בעבירה נוספת.

ג. הדבר הגרוע ביותר, המסוגל במהירות שיא לדרדר את האדם לתהומות הוא, **ההתעניינות בנייעס!...**

כאשר אדם מְגַנֵּז את ההתעניינות שלו לדעת מה חושב פלוני, ומה אמר פלוני, הוא מתחבר אליו ונהפך להיות תלמידו! **שהרי מה הוא תלמיד? אחד שקיבל את דעת רבו!**

זכר למחצית השקל

להפצת תורת אבינו מו"ר הרב יוסף מיכאל אברג'יל זיע"א

קחו חלק בהפצת התורה:

08-37-40-200

השותפים יתברכו ע"י
מו"ר הרב ישראל אברג'יל שליט"א

ניתן להעביר גם מתנות לאביזנים, שיחולקו ביום הפורים ע"י הרב שליט"א

תיקון שובבי"ם ותיקון היסוד

**בכל יום שישי בתקופת השובבי"ם
בשעה 5:00 בבוקר**

בבית המדרש המאיר לארץ, הקציר 666 נתיבות

בהשתתפות בתיקון ע"י מו"ר הרב ישראל אברג'ל שליט"א

בתרומת 180 ₪ להפצת תורה חובקת עולם

תורתו של אבינו מו"ר הרב מיכאל אברג'ל זיע"א

זכות הרבים תעמוד לכם ולבני ביתכם

למסירת שמות:

08-37-40-200

www.hameir-laarets.org.il
*2910 | 08-37-40-200

שעזרי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 18:30

שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

שני - כל שבוע בשעה: 20:00

בית הכנסת שירת קטיף רח' שחף 91

יד בנימין

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00

בית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

לאור המצב הבטחוני מיקום השיעורים משתנה
יהיה ניתן להתעניין באתר המאיר לארץ
www.hameir-laarets.org.il
* כל השיעורים יועברו בערוצי המדיה

ערוצי מחלקת המדיה

של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

Français	Русский	English	Español	עברית
joindre :	присоединитесь:	to join:	Para unirse:	להתחברות:

פרשת יתרו

כ"ד שבת התשפ"ד

שבת מברכין החודש

המולד: ליל שבת בשעה 21:29 - 5 חלקים

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
18:21	17:47	16:56	באר שבע
18:20	17:46	16:55	תל אביב
18:17	17:43	16:52	חיפה
18:31	17:56	16:50	אילת
18:24	17:49	16:58	ירושלים
		16:38	ירושלים 40 דק'

מסילות אל הרב

מפי קדשו של אטור' זיע"א

אין יהודי בעולם שאין לו חלק בתורה, כמו שאומרים בתפילה 'ותן חלקנו בתורתך', כל אחד מבקש לקבל את החלק שלו. גם אם אדם בעולם הזה מתדרדר קצת, זה רק זמני, זה רק לעת עתה, כי אחרי כל מורד יש עליה גדולה, לכן כשמחזירים יהודי בתשובה שלימה, זה היום הכי טוב אצל הקב"ה, זה משמח אותו מאוד.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מרכנתיל דיסקונט, סניף 721 נתיבות, חשבון 23357
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'